

Aanwijzing verkeersongevallen

Categorie: opsporing, vervolging
Rechtskarakter: aanwijzing in de zin van art. 130 lid 4 Wet RO
Afzender: College van procureurs-generaal
Adressaat: Hoofden van de parketten
Registratienummer: 2001A009
Datum vaststelling: 31-10-2001, van de wijziging 04-11-2003
Datum inwerkingtreding: 01-01-2002, van de wijziging 01-01-2004
Geldigheidsduur: 01-01-2006
Publikatie in Stct.: 2001, 243 en van de wijziging 27-02-2004, nr. 40
Vervallen: Aanwijzing verkeersongevallen d.d. 01-10-2000 (2000A014)
Relevante beleidsregels OM: Richtlijn voor Strafvordering Verkeersongevallen (1999R041).
Aanwijzing informatieverstrekking Verkeersongevallen (2001A008).
Aanwijzing artikel 6 Wegenverkeerswet 1994 (2004A001)
Wetsbepalingen: Artt. 5 en 6 WVV 1994
Jurisprudentie: –
Bijlage(n): –

Achtergrond

Het verkeer is een zeer complex maatschappelijk gebeuren. Het is onvermijdelijk dat door de deelnemers aan het verkeer fouten worden gemaakt. Veel van deze fouten worden opgevangen of hersteld dankzij de gunstige omstandigheden van het moment, dan wel door de flexibiliteit van andere weggebruikers, terwijl een beperkt deel van de gemaakte fouten leidt tot ongevallen.

Indien de omstandigheden zodanig zijn dat een gemaakte fout een ongeval tot gevolg heeft, brengt dat voor de betrokkene, of deze nu verdachte of benadeelde is, veel ongemak teweeg. Denkbaar is lichamelijk letsel, de verzekeringskwesties, het gemis van het voertuig tijdens de reparatieperiode en als gevolg van de schade in z'n algemeenheid waardevermindering van het voertuig. Kortom: het betrokken zijn bij een verkeersongeval levert voor allen zoveel ongemak, administratieve rompslomp en financieel nadeel op, dat men in het alge-

meen kan stellen dat niemand deze ervaring zoekt.

Op zichzelf zijn de negatieve gevolgen van het verkeersongeval voor de verdachte een 'straf' die hij door zijn gemaakte fout krijgt opgelegd. Vaak betaalt de verdachte derhalve zonder tussenkomst van Justitie al een flink leergeld, dat soms zelfs disproportioneel is in relatie tot de door hem gemaakte fout. In een groot aantal gevallen kan, gezien de fout in verhouding tot het boven geschetste ongemak en financieel nadeel, gesteld worden dat een vervolging in deze situaties geen functie meer heeft. In beginsel ligt aan elk verkeersongeval een overtreding van een verkeersregel ten grondslag. Gelet op de hierboven genoemde gevolgen wordt alleen proces-verbaal opgemaakt in situaties zoals in deze aanwijzing beschreven.

Aanpassing van de aanwijzing was nodig in verband met de onlangs tot standgekomen aanwijzing artikel 6 Wegenverkeerswet 1994. De aanwijzing is ook aangepast in verband met de procedure die de politie gaat gebruiken voor het registreren van verkeersongevallen te weten: het SAVOG-model. (SAVOG staat voor Structureel en Aanvullend inwinnen van VerkeersOngevallenGegevens). Het gedeelte betreffende het verstrekken van gegevens in aanrijdingszaken aan de Stichting Processen Verbaal is in een separate Aanwijzing Informatieverstrekking Verkeersongevallen opgenomen.

Samenvatting

Deze aanwijzing regelt het opsporing- en vervolgingsbeleid bij verkeersongevallen.

Opsporing

0. Algemeen

De politieambtenaar dient bij ieder verkeersongeval waarvoor zijn / haar assistentie is ingeroepen te controleren of bij de betrokken bestuurders sprake is van gebruik van alcohol of (een)ander(e) stof(fen) die de rijvaar-

digheid kunnen beïnvloeden. (Motto: botsen is blazen.)

1. Definities

Verkeersongeval: een gebeurtenis op een voor het rij- en ander verkeer openstaande weg, die verband houdt met het verkeer, waarbij ten minste één rijdend voertuig is betrokken en tengevolge waarvan schade is ontstaan en/of ten gevolge waarvan één of meerdere weggebruikers zijn overleden en/of gewond geraakt.¹

Kenmerkenmelding: een melding met primaire kenmerken van een ongeval/aanrijding aan de Adviesdienst voor Verkeer en Vervoer (AVV).
Registratieset: formulier dat door behandelende politiemensen opgemaakt wordt indien zij een verkeersongeval/aanrijding opnemen. In het formulier worden kenmerken van voertuigen, betrokkenen en aanrijdingen opgenomen, inclusief een situatie-tekening.

Proces-verbaal: ambtelijk verslag van een verkeersongeval/aanrijding opgemaakt ten behoeve van een mogelijke strafrechtelijke vervolging door het OM, waarin naast gegevens over de aanrijding eventuele strafbare gedragingen genoemd staan. Een registratieset maakt hier deel van uit.

Lichte schade (UMS-): blik- en kraschade; uitsluitend materiële schade waarbij het voertuig zijn weg zonder gevaar voor het overige verkeer kan vervolgen.

Meer dan lichte schade (UMS+): uitsluitend materiële schade waarbij het voertuig zijn weg niet zonder gevaar voor het overige verkeer kan vervolgen.

Licht letsel (L-): een blauw oog, bloedneus, tand door de lip, lichte kneuzingen, lichte ontvellingen, bloeditstortingen, lichte snijwonden, verstuingen en een lichte shock. Kortom: letsel waarvoor in de regel geen medische hulp hoeft te worden ingeroepen.

Meer dan licht letsel (L+/-): letsel voor de behandeling waarvan hulp van een arts of medisch specialist dient te worden ingeroepen, zoals wonden waarvoor hechtingen nodig

zijn, een hersenschudding, zwaardere kneuzingen of ontvellingen, schade aan het gebit, littekens in het gezicht. Er is geen sprake van ziekenhuisopname. Het betreft letsel dat niet valt onder zwaar lichamelijk letsel zoals begrepen in art. 82 WvSr.

Zwaar lichamelijk letsel (L+): letsel dat in normaal spraakgebruik als zodanig wordt aangeduid, zoals botbreuken, alsmede hetgeen in art. 82 WvSr onder zwaar lichamelijk letsel wordt begrepen.

2. Geen registratieset of proces-verbaal

In beginsel (zie de uitzonderingen genoemd in par. 4) wordt geen registratieset of proces-verbaal opgemaakt in geval van licht letsel en/of lichte schade. In deze gevallen wordt een kenmerk melding gedaan aan AVV.

3. Registratieset

Wanneer een verkeersongeval meer dan licht letsel tot gevolg heeft, dan wel meer dan lichte schade, wordt alleen een registratieset opgemaakt (zie de uitzonderingen genoemd in par. 4). Op de registratieset wordt in dat geval aangegeven dat geen proces-verbaal wordt opgemaakt. In geval sprake is van meer dan lichte schade wordt het kentekenbewijs op basis van artikel 60 WvW94 en art. 39 Kentekenreglement ingevorderd en aan de RDW Centrum voor voertuigtechniek en informatie toegezonden.

4. Proces-verbaal

In de hieronder genoemde gevallen (par. 4.1. t/m 4.4) wordt proces-verbaal opgemaakt. Dit wordt op de registratieset aangegeven.

4.1. Ernstige overtreding van de verkeerswetgeving

Wanneer bij een verkeersongeval uit het oogpunt van verkeersveiligheid sprake is van een (ernstige) overtreding van de verkeerswetgeving, waarbij de verdachte in de gegeven situatie een ontoelaatbare mate van voorzienbaar gevaar heeft doen ontstaan, wordt altijd proces-verbaal opgemaakt.

Toelichting

Het hier gestelde zal zich onder meer voordoen bij overtreding van die verkeersvoorschriften, waarvan de niet-naleving tot de belangrijkste oorzaken van verkeersongevallen behoort

en die als zodanig veelal object zijn van gericht verkeerstoezicht zoals agressief rijgedrag (kleven e.d.), rijden door rood licht of het met te hoge snelheid rijden en voorrangsfouten).

4.2. Lichamelijk letsel/dood

Wanneer het verkeersongeval de dood, zwaar lichamelijk letsel of zodanig lichamelijk letsel dat daaruit tijdelijke ziekte of verhindering in de uitoefening van de normale bezigheden ontstaat, tot gevolg heeft, wordt proces-verbaal terzake art. 6 WvW 1994 opgemaakt. Het opsporings- en vervolgingsbeleid terzake van deze aanrijdingen is vastgesteld in de Aanwijzing artikel 6 Wegenverkeerswet 1994 en zal in beginsel medio 2004 in een polarisrichtlijn voor strafvordering artikel 6 WvW 1994 zijn beslag krijgen.

4.3. Medische behandeling in ziekenhuis ten gevolge van letsel

Buiten de gevallen zoals bedoeld onder 4.2 wordt wanneer een verkeersongeval letsel tot gevolg heeft waardoor een betrokkene in het ziekenhuis een medische behandeling moet ondergaan proces-verbaal opgemaakt. Indien sprake is van dagbehandeling of een situatie waarin sprake is van één slachtoffer die tevens enige verdachte is, kan – in deze onder 4.3 bedoelde gevallen – worden volstaan met een registratieset.

Toelichting

In het algemeen betekent het bovenstaande dat indien een der betrokkenen van de plaats van het ongeval naar het ziekenhuis wordt vervoerd, proces-verbaal moet worden opgemaakt. Indien later bij het onderzoek blijkt dat er slechts sprake is van licht letsel en behandeling in het ziekenhuis niet nodig is, zal van het opmaken van proces-verbaal kunnen worden afgezien. De behandelend politieambtenaar dient daarover informatie in te winnen bij het slachtoffer of bij de behandelend arts.

In het geval dat een verkeersslachtoffer niet meteen naar het ziekenhuis wordt vervoerd, maar korte tijd later toch in het ziekenhuis moet worden opgenomen ter behandeling van letsel tengevolge van het ongeval, dient, als dit bekend wordt, alsnog proces-verbaal te worden opgemaakt. Hierbij kan worden gedacht aan een later

herkende botbreuk of aan inwendig letsel dat zich pas later openbaart.

4.4. Alcohol- en/of drugsgebruik

Indien het vermoeden bestaat dat het verkeersongeval (mede) te wijten is aan het gebruik van alcohol- en/of drugs wordt ten aanzien van bestuurders altijd proces-verbaal opgemaakt terzake van art. 8 WvW 1994 en overige gepleegde delicten.

In art. 6 WvW-zaken geldt het gebruik van alcohol en/of drugs als strafverzwarende omstandigheid. In die gevallen dat sprake is van het onder invloed veroorzaken van een (ernstig) verkeersongeval en (in plaats van 1 totaal proces-verbaal) voor beide misdrijven proces-verbaal wordt opgemaakt, dienen die – met verwijzing naar elkaar – tegelijkertijd te worden ingezonden. In geval sprake is van invordering van een rijbewijs dient van het proces-verbaal van invordering van het rijbewijs gebruik te worden gemaakt. (art. 164 lid 4 WvW 1994.)

4.5 Verkeersongevallen waarbij een politievoertuig of een politieambtenaar in uniform is betrokken

Buiten de verkeersongevallen genoemd onder 4.1 tot en met 4.4 moet bij verkeersongevallen waarbij een dienstvoertuig van de politie of een politieambtenaar in uniform is betrokken overleg plaatsvinden met de officier van justitie. Naast (eventueel) vooroverleg wordt een registratieset opgemaakt waarvan een kopie wordt toegezonden aan het openbaar ministerie. De officier van justitie bepaalt of en door welke instantie of opsporingsfunctionaris proces-verbaal wordt opgemaakt.

Toelichting

Bovenbeschreven handelwijze is ingesteld ter waarborging van de objectiviteit.

5. Twijfelgevallen

Indien op de plaats van een verkeersongeval getwijfeld wordt of terzake van het ongeval proces-verbaal moet worden opgemaakt, wordt het sporenonderzoek, alsmede het verhoren van de betrokkenen en eventuele getuigen zo veel mogelijk afgerond. Dit om te voorkomen dat gegevens, die nodig zijn voor de eventuele verdere afwikkeling van het ongeval, verloren gaan. De behandelend poli-

---

tieambtenaar informeert de betrokkenen over de verdere afwikkeling van het verkeersongeval.

De politieambtenaar zal in geval van twijfel of hij te maken heeft met een proces-verbaal waardige situatie moeten rapporteren. Hierbij vermeldt hij zijn oordeel. Per politieregio dienen één of meer kaderleden te zijn aangewezen die dergelijke rapporten beoordelen. Zij beslissen op basis van de rapportage of het gedrag van de verdachte proces-verbaal waardig is. Hierbij wordt zonodig overleg gevoerd met het openbaar ministerie.

6. Andere dan strafrechtelijke belangen.

De gegevens die een politieambtenaar noteert, vormen de basis van het eventueel op te maken proces-verbaal. Daarnaast worden de gegevens altijd gebruikt voor de civielrechtelijke afwikkeling, zodat de schade van de betrokkenen snel en praktisch kan worden geregeld. Hiertoe worden de gegevens van verkeersongevallen versprekt aan de Stichting Processen Verbaal. Een correcte en volledige registratie van verkeersongevallen wordt gebruikt ter onderbouwing van aanbevelingen of beslissingen betreffende infrastructurele aanpassingen, wetenschappelijk onderzoek en/of gericht verkeerstoezicht door de politie.

Vervolging

Het openbaar ministerie gaat in principe over tot vervolging als proces-verbaal is opgemaakt met inachtneming van deze aanwijzing.

Bij dodelijke afloop / invaliditeit is het aanbevolen de definitieve vervolgingsbeslissing te nemen nadat het slachtoffer of de nabestaande van het slachtoffer zijn gehoord.

Informatieverstrekking

Een afschrift van de registratieset en een afschrift van het proces-verbaal, alsmede een aan originele kwaliteit gelijk zijnde kopie van eventueel van het proces-verbaal deelvormende fotomappen en/of situatietekeningen wordt door de politie aan de Stichting Processen Verbaal verstrekt ten behoeve van de verstrekkingen door de Stichting Processen Verbaal van afschriften aan belanghebbenden. (Zie Aanwijzing

Informatieverstrekking (Verkeersongevallen).

Koninklijke marechaussee

Het vorenstaande is van overeenkomstige toepassing op de Koninklijke Marechaussee.

Overgangsrecht

De beleidsregels in deze aanwijzing hebben gelding vanaf de datum van inwerkingtreding.

¹ Deze definitie is gebaseerd op de memorie van toelichting bij het voorstel van de Wegenverkeerswet 1994; 22 030, nr. 3, blz. 67 en 68.